

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Ured predsjednice

SREDSTVIMA JAVNOG PRIOPĆAVANJA

Poštovani,

u prilogu se dostavlja upozorenje koje je Ustavni sud Republike Hrvatske uputio Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske (DORH) u povodu njegovog zaključka "da ne postoji zakonski osnov za pokretanje prekršajnih postupaka protiv predlagatelja kandidacijskih lista za izbore zastupnika u Hrvatski sabor, održane 8. studenog 2015., na kojima se nije nalazilo najmanje 40 posto pripadnika oba spola".

Suprotno zaključku DORH-a, na izborima zastupnika u Hrvatski sabor u studenom 2015. vrijedila je zakonska obveza prema kojoj je na kandidacijskim listama moralo biti najmanje 40% pripadnika svakog spola, a kršenje te obveze predstavlja prekršaj iz članka 35. Zakona o ravnopravnosti spolova.

Ustavni sud utvrdio je u dopisu da je DORH svoj zaključak utemeljio na selektivnom i pogrešnom tumačenju odluke Ustavnog suda iz rujna 2015. o izbornom zakonu. DORH se pogrešno pozvao na odredbe Zakona o ravnopravnosti spolova koje propisuju obvezu da zastupljenost podzastupljenog spola mora dosegnuti razinu njegovog udjela u ukupnom stanovništvu Republike Hrvatske "najkasnije prigodom provedbe trećih redovitih izbora" (to jest najkasnije na redovitim izborima za 9. saziv Hrvatskog sabora). Međutim, taj propis nema nikakve veze s posebnom obvezom iz izbornog zakona, prema kojoj je na kandidacijskim listama za izbor zastupnika u 8. saziv Hrvatskog sabora moralo biti najmanje 40% pripadnika svakog spola. Budući da nepoštovanje te posebne mjere podliježe prekršajnoj sankciji iz članka 35. Zakona o ravnopravnosti spolova, Ustavni sud je zbog povrede načela razmjernosti ukinuo drugu sankciju propisanu izbornim zakonom (naime, da je lista koja nema najmanje 40% pripadnika svakog spola nepravovaljana) i tako spriječio "dvostruko kažnjavanje" zbog kršenja iste obveze.

Osnovano se očekuje da DORH povuče sporni zaključak te u svjetlu odluke USRH/2015 postupi u skladu sa zakonom i prekršajnom prijavom Državnog izbornog povjerenstva.

S poštovanjem,

PREDSJEDNICA

prof. dr. sc. Jasna Omejec

U Zagrebu 18. veljače 2016.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: SuP-O-3/2016

Zagreb, 17. veljače 2016.

**DRŽAVNO ODVJETNIŠVO
REPUBLIKE HRVATSKE****n.r. DINKA CVITANA,
glavnog državnog odvjetnika****Gajeva 30a
10000 Zagreb**

Predmet: Priopćenje Državnog odvjetništva Republike Hrvatske pod naslovom "Ne postoji zakonski osnov za pokretanje prekršajnih postupaka protiv predlagatelja kandidacijskih lista" – **upozorenje, daje se**

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: DORH) u svom je službenom priopćenju (<http://www.dorh.hr/NePostojiZakonski>, bez oznaka i datuma) objavilo zaključak "da ne postoji zakonski osnov za pokretanje prekršajnih postupaka protiv predlagatelja kandidacijskih lista za izbore zastupnika u Hrvatski sabor, održane 8. studenog 2015., na kojima se nije nalazilo najmanje 40 posto pripadnika oba spola, te stoga spomenutu obavijest neće dostavljati nadležnim državnim odvjetništvima (11. 2. 2016.)". To je priopćenje, sada u obliku pisane obavijesti broj: KR-DO-1673/2015 AŠM/AŠM od 8. veljače 2016., DORH dostavio Državnom izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: DIP), a DIP ga je prosljedio Ustavnom sudu aktom klase: 013-03/15-01/77, ur.broja: 507/11-16-4 od 16. veljače 2016.

DORH je navedeni zaključak utemeljio na selektivnom i pogrešnom tumačenju odluke i rješenja Ustavnog suda broj: U-I-1397/2015 od 24. rujna 2015. ("Narodne novine" broj 104/15.; u daljnjem tekstu: odluka USRH/2015), kojom je ukinuta posljednja rečenica članka 21.a stavka 2. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor ("Narodne novine", broj 66/15. – pročišćeni tekst i 104/15. – odluka i rješenje USRH broj: U-I-1397/2015 od 24. rujna 2015.; u daljnjem tekstu: ZIZHS), odnosno mjerodavni dio članka 14. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor ("Narodne novine" broj 19/15.; u daljnjem tekstu: ZID ZIZHS/2015). Osim toga, DORH se u priopćenju/obavijesti upustio u vlastito tumačenje tih odredaba ZIZHS-a, kao i članka 15. u vezi s člankom 12. Zakona o ravnopravnosti spolova ("Narodne novine" broj 82/08., 138/12. – Odluka o nedavanju vjerodostojnog tumačenja članka 15. stavka 2.; u daljnjem tekstu: ZoRavSpol), izvevši iz njih pogrešne zaključke.

DORH je svoje (pogrešno) tumačenje zasnovao na drugoj rečenici članka 15. stavka 3. ZoRavSpol-a koja glasi: "Sukladno članku 12. stavku 1. ovoga Zakona postupno povećanje podzastupljenog spola mora se postići najkasnije prigodom provedbe trećih redovitih izbora od dana stupanja na snagu ovoga Zakona." Iz toga je izveo zaključak da su "izbori za zastupnike u Hrvatski sabor održani 8. studenog 2015. bili drugi redoviti izbori, na kojima još

nije postojala zakonska obveza propisana člankom 15. u vezi s člankom 12. Zakona o ravnopravnosti spolova, pa tako u konkretnom slučaju nema niti uvjeta za primjenu prekršajne odredbe predviđene člankom 35. istog zakona, odnosno pokretanje prekršajnih odredbi protiv predlagatelja kandidacijskih lista".

Međutim, druga rečenica članka 15. stavka 3. ZoRavSpol-a, koja govori o nastanku obveze "najkasnije prigodom provedbe trećih redovitih izbora" odnosi se samo na obvezu iz članka 12. stavka 1. tog zakona, to jest na obvezu da se do tih "trećih redovitih izbora" dosegne uključenost podzastupljenog spola do razine njegovog udjela u ukupnom stanovništvu Republike Hrvatske. Kršenje te obveze dovodi do prekršaja iz članka 35. ZoRavSpol-a. Međutim, ta obveza, uključujući rok za njezino ispunjenje, nemaju nikakve veze ni s obvezom iz članka 21.a ZIZHS-a (članka 14. ZID-a ZIZHS-a/2015), ni s odlukom USRH/2015.

ZIZHS i odluka USRH/2015 bave se drugom obvezom predlagatelja lista: posebnim mjerama radi sprječavanja osjetne neuravnoteženosti jednog spola iz članka 12. stavaka 2. i 3. u vezi s prvom rečenicom članka 15. stavka 3. ZoRavSpol-a, a kršenje kojih također predstavlja prekršaj iz članka 35. ZoRavSpol-a. Jedna takva posebna mjera konkretizirana je u članku 21.a ZIZHS-a (članku 14. ZID-a ZIZHS-a/2015), kao posebnom zakonu kojim se uređuju parlamentarni izbori.

Sukladno tome, u odluci USRH/2015 utvrđeno je da od dana stupanja na snagu ZID-a ZIZHS-a/2015 (28. veljače 2015.) postoji posebna zakonska obveza da na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor predlagatelji na kandidacijskim listama istaknu najmanje 40% pripadnika svakog spola. S obzirom na već postojeću prekršajnu sankciju iz članka 35. ZoRavSpol-a, Ustavni sud je zbog povrede načela razmjernosti istodobno ukinuo (još jednu) sankciju za kršenje iste obveze, sada propisanu u članku 14. ZID-a ZIZHS-a/2015, odnosno u posljednjoj rečenici članka 21.a stavka 2. ZIZHS-a ("Lista na kojoj nije zastupljeno najmanje 40% pripadnika svakog spola nije pravovaljana.") (točke 126. i 127. odluke USRH/2015).

Prema tome, na izborima zastupnika u Hrvatski sabor, održanima 7., 8. i 15. studenoga 2015., vrijedila je zakonska obveza prema kojoj je na kandidacijskim listama moralo biti najmanje 40% pripadnika svakog spola, a kršenje te obveze predstavlja prekršaj iz članka 35. ZoRavSpol-a.

Ustavni sud izražava zabrinutost zbog arbitrarnog zaključka DORH-a da ne postoji zakonska osnova za pokretanje prekršajnih postupaka protiv predlagatelja kandidacijskih lista.

Ustavni sud ujedno upozorava DORH da je dužan poštovati odredbe Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02., 49/02. – pročišćeni tekst), koji u članku 31. stavku 2. propisuje da su sva tijela državne vlasti dužna "u okviru svoga ustavnog i zakonskog djelokruga provoditi odluke i rješenja Ustavnog suda".

Osnovano se očekuje da DORH povuče sporni zaključak te u svjetlu odluke USRH/2015 postupi u skladu sa zakonom i prekršajnom prijavom DIP-a.

Na temelju članka 31. stavka 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske, ovo upozorenje dostavlja se i Vladi Republike Hrvatske.

PREDSJEDNICA
prof. dr. sc. Jasna Omejec, v.r.